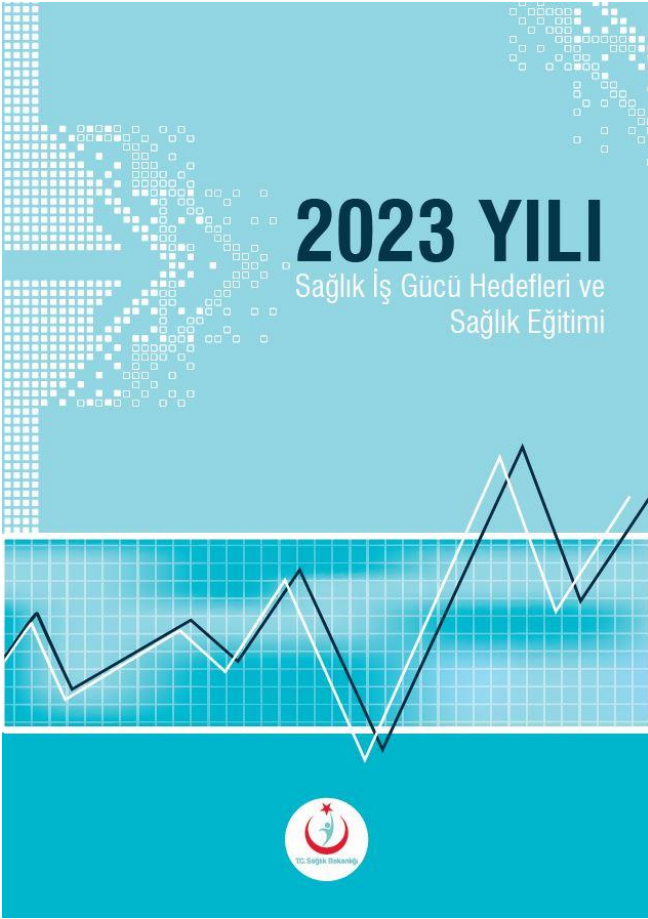

T. C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Sağlık İnsan Gücü Planlama Daire Başkanlığı

E-BÜLTEN

Temmuz 2015
Sayı:1

ÖZET

Sağlıkta İnsan Kaynakları (SAİK) alanında 2023 yılına yönelik hedef belirleme çalışmaları, Bakanlığımız koordinasyonunda 2007 yılından bu yana yürütülmektedir. Yapılan çalışmaların bir bölümünün sonucu olarak “2023 Yılı Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi” raporu yayınlanmıştır. Raporla 2023 yılı iş gücü hedefleri ile eğitimdeki mevcut durumun devamı halinde oluşacak arzın karşılaştırılması da yer almaktadır.

SAİK çalışmaları kapsamında, çalışmada yer alan mesleklerle ilgili eğitim projeksiyonları da yapılmış, projeksiyonların yapılabilmesi için Eğitimden Kayıp Oranları hesaplanmıştır.

HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Doğan ÜNAL
Dr. M. Ertuğrul EĞİN
Dr. Mustafa KOSDAK
Dt. Aynur ZAKU
Derya AVCI
Fatih ALİM
Handan UZUN
Hasan DOĞANKILIÇ
Mevlüt KURT
Mustafa ÖZSOY
Osman BALOĞLU
Selda DAĞISTAN
Dr. Zekiye ÇİPİL

2023 Yılı Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi

Bakanlığımızın sağlık insan gücü planlaması kapsamındaki çalışmalarının bir bölümüne ait sonuçları içeren “2023 Yılı Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi” raporu yayınlanmıştır.

Sağlıkta 2023 yılı iş gücü hedefleri ile eğitimdeki mevcut durumun devamı halinde oluşacak arzı karşılaştıran bu raporun, 17 sağlık mesleğini içeren ilk versiyonu Ağustos 2012’de hazırlanmıştır. Daha sonra kapsam genişletilerek 6225 sayılı kanunda tanımlanan tüm meslekleri de içerecek şekilde tekrar düzenlenerek ikinci versiyon olarak Nisan 2013’de, 6514 sayılı kanunla tanımlanan meslekleri ve diğer mesleklerdeki son gelişmeleri de içeren üçüncü versiyonu ise Haziran 2014’de tamamlanmıştır.

Bu raporda; sağlık mesleklerine ilişkin 2023 yılı ihtiyaçları belirlenmiş, eğitimdeki mevcut durumdan yola çıkarak arz projeksiyonları yapılmış, arz – ihtiyaç projeksiyonları karşılaştırılarak eğitim gereksinimine yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, sağlık hizmetlerindeki iş gücü ihtiyacının belirlenmesinin yanı sıra gelecekte arz- ihtiyaç dengesinin mümkün olan en iyi durumda olabilmesi için öneriler getirmektir.

Yapılan çalışmalar, eğitimdeki mevcut durumun devamı halinde oluşacak arzın bazı meslek gruplarında hedefin üzerinde, bazılarında altında olduğunu; bazı mesleklerde bir denge varken bazılarında ise çok büyük farkların bulunduğunu göstermektedir. (bkz. Tablo 1)

Özellikle bazı meslek grupları için okullara öğrenci alımının hızlı bir şekilde gözden geçirilip düzenlenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır (örneğin, okulların mevcut kontenjanlarının ve öğrenci alım sayılarının devamı halinde ağız ve diş sağlığı teknikerliği mesleğindeki arz, ihtiyacın yarısını karşılarken, laboratuvar teknisyenliği ve teknikerliğinde arz, ihtiyacın yaklaşık 2,5 katı kadar olacaktır.)

2023 Yılı Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi adlı rapora aşağıdaki adresten ulaşılabilir.
<http://www.shgm.saglik.gov.tr/dosya/1-97468/h/2023saglikegitimibaski-web-4-1.pdf>

Tablo 1. 2023 hedefleri ile eğitimdeki mevcut durumun devamında oluşacak arzın karşılaştırılması

Meslek	2023 Hedefi	Mevcut durumun devamı halinde oluşacak arz	arz fazlalığı %
Acil tıp teknikerliği	27.000	30.300	12,2
Acil tıp teknisyenliği	50.000	59.400	18,8
Adli tıp teknikerliği	260	450	73,1
Ağız ve diş sağlığı teknikerliği	20.000	9.518	-52,4
Ameliyathane teknikerliği	10.500	3.006	-71,4
Anestezi teknisyenliği / teknikerliği	10.500	31.500	200
Dil ve konuşma terapistliği	850	653	-23,2
Diş tabibi	38.000	44.800	17,9
Diş protez teknisyenliği / teknikerliği	10.150	9.620	-5,2
Diyaliz teknikerliği	6.300	8.605	36,6
Diyetisyenlik	4.300	16.800	290,7
Ebelik	70.000	67.200	-4
Eczacılık	31.300	39.400	25,9
Eczane teknikerliği	62.750	58.600	-6,6
Elektronörofizyoloji teknikerliği	2.000	1.250	-37,5
Ergoterapistlik ve ergoterapi teknikerliği	3.500	1.000	-71,4
Fizyoterapi teknikerliği	3.500	10.700	205,7
Fizyoterapistlik	10.000	29.200	192
Tabiplik	200.000	205.300	2,7
Hemşirelik	315.000	321.000	1,9
Klinik psikologluk	3.500	2.660	-24
Laboratuvar teknisyenliği / teknikerliği	22.000	56.600	157,3
Odyologluk ve odyometri teknikerliği	3.550	5.000	40,8
Ortez-protez teknisyenliği / teknikerliği	1.012	2.740	170,8
Radyoterapi teknikerliği	2.800	3.460	23,6
Sağlık fizikçiliği	1.050	560	-46,7
Tabiplik	200.000	205.279	2,6
Tıbbi görüntüleme teknisyenliği / teknikerliği	26.000	37.100	42,7
Tıbbi sekreterlik	90.000	87.300	-3

Açıklama: Mevcut iş gücüne ait veriler, 15 Mart 2014 tarihli Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Aktif Çalışan Personel CD çalışması'ndan alınmış olup, Sağlık Bakanlığı, üniversiteler ve özel sektör olmak üzere tüm sağlık sektörünü kapsamakta; sağlık sektörü dışındaki istihdamı içermemektedir. Bazı dallarda sertifikasyon yoluyla yetki almış personel de sayıya dahil edilmiştir.

Eğitimden Kayıp Oranları

Sağlıkta İnsan Kaynakları (SAİK) alanında 2023 yılına yönelik hedef belirleme çalışmaları, Bakanlığımız koordinasyonunda 2007 yılından bu yana yürütülmektedir. Sektörün tüm paydaşlarının katılımıyla geniş kapsamlı çalıştaylarla başlayan çalışmalar, uzman görüşüne dayanan ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından geliştirilen bir yöntem ve model olan arz ve ihtiyaç projeksiyonları yapılarak devam ettirilmiştir.

SAİK çalışmaları kapsamında, çalışmada yer alan mesleklerde ilgili okullara (sağlık meslek liseleri dâhil) alınan ve halen eğitimde olan öğrenci sayıları ve mevcut iş gücü düzeyi de dikkate alınarak eğitim projeksiyonları da yapılmış, projeksiyonlar için **Eğitimden Kayıp Oranları** hesaplanmıştır. Eğitimden Kayıp Oranı, üniversitelerin sağlık alanında eğitim veren ilgili bölümlerine (ön lisans, lisans ve tıpta uzmanlık bölümlerine) kayıt yaptıran öğrenci sayısı ile normal eğitim dönemi sonunda mezun olması gereken öğrenci sayısı arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Eldeki mevcut güvenilir en eski veriden günümüze kadar o dalda eğitime başlayan kişi sayısı ile mezun olan kişi sayısı karşılaştırılarak hesaplanmıştır.

Hesaplama çalışmaları sırasında, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı'nın (ÖSYM) verileri kullanılmış olup 15 ön lisans, 8 lisans ve 39 tıpta uzmanlık olmak üzere toplam 62 bölüm için eğitimden kayıp oranları hesaplanmıştır. Ön lisans ve lisans bölümleri için çalışmalar yapılırken, verilerinin eğitimden kayıpları hesaplayabilecek kadar eski yıllara dayanmaması sebebiyle bazı bölümler (ergoterapi, elektronörofizyoloji gibi) ve tıpta yan dal uzmanlıkları hesaplama dışında bırakılmıştır.

Ön lisans, lisans ve tıpta uzmanlık alanları için eğitimden kayıp oranları, Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 2. Ön lisans, lisans ve tıpta uzmanlık bölümleri için ortalama eğitimden kayıp oranları

Bölümler	Eğitimden Kayıp Oranı (Yüzde)
Ön lisans	19,5
Lisans	4,3
Tıpta Uzmanlık Temel Bölümler	38,0
Tıpta Uzmanlık Dahili Bölümler	14,6
Tıpta Uzmanlık Cerrahi Bölümler	12,3

Tablo 3. Ön lisans bölümleri için eğitimden kayıp oranları

Bölümler	Eğitimden Kayıp Oranı (Yüzde)
Adli Tıp Teknikerliği	36,4
Ağız Diş Sağlığı Teknikerliği	25,9
Acil Tıp Teknikerliği	14,6
Ameliyathane Teknikerliği	27,0
Anestezi Teknikerliği	16,3
Diş Protez	26,9
Diyaliz Teknikerliği	21,0
Fizyoterapi	17,3
Ergoterapi	46,7
Odyometri	14,9
Ortez-Protez	21,7
Radyoloji	17,2
Radyoterapi	19,4
Tıbbi Sekreterlik	17,4
Tıbbi Laboratuvar	23,3

Tablo 4. Lisans bölümleri için eğitimden kayıp oranları

Bölümler	Eğitimden Kayıp Oranı (Yüzde)
Diyetisyenlik	5,1
Biyomedikal Mühendisliği	31,2
Diş Hekimliği	4,5
Ebelik	9,5
Eczacılık	7,7
Fizyoterapistlik	8,9
Hemşirelik	4,1
Hekimlik	1,5

Tablo 5. Tıpta uzmanlık bölümleri için eğitimden kayıp oranları

Bölümler	Eğitimden Kayıp Oranı (Yüzde)
Acil Tıp	26,5
Adli Tıp	19,1
Aile Hekimliği	11,5
Anatomi	73,7
Anesteziyoloji ve Reanimasyon	10,9
Beyin ve Sinir Cerrahisi	13,7
Çocuk Cerrahisi	28,9
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	8,8
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	8,6
Deri ve Zührevi Hastalıkları	11,3
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji	20,7
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	12,4
Fizyoloji	74,9
Genel Cerrahi	14,8
Göğüs Cerrahisi	7,9
Göğüs Hastalıkları	20,6
Göz Hastalıkları	13,2
Halk Sağlığı	42,0
Histoloji ve Embriyoloji	69,4
İç Hastalıkları	7,4
Kadın Hastalıkları ve Doğum	9,9
Kalp ve Damar Cerrahisi	5,6
Kardiyoloji	3,6
Kulak Burun Boğaz Hastalıkları	13,3
Nöroloji	2,9
Nükleer Tıp	18,5
Ortopedi ve Travmatoloji	14,7
Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi	10,4
Radyasyon Onkolojisi	36,9
Radyoloji	17,3
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	14,2
Spor Hekimliği	30,4
Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp	27,8
Tıbbi Biyokimya	21,3
Tıbbi Farmakoloji	60,1
Tıbbi Genetik	18,9
Tıbbi Mikrobiyoloji	22,6
Tıbbi Patoloji	26,0
Üroloji	9,8